

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Desenvolvemento psicolóxico e aprendizaxe escolar	Código	652606004	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	lino.cuevas@udc.es	
Profesorado	Barca Enríquez, Eduardo Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	e.barcae@udc.es lino.cuevas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia de Desenvolvemento psicolóxico e aprendizaxe escolar pon énfase nos aspectos psicolóxicos do desenvolvemento das persoas e nas variables que inflúen na aprendizaxe escolar e, de forma moi especial, nestes aspectos e naquelas persoas que presentan necesidades específicas de apoio educativo.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	AP1	CM1
Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.	AP2	CM3
Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	AP3	CM4
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	AP4	CM7
Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	AP9	
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	AP10	
	AP14	
	AP24	
	AP27	
	AP29	
Respectar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.	AP30	
	AP31	
Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	AP32	
Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización	AP33	

Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.	AP1	CM1
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	AP2 AP3 AP4	CM3 CM4 CM7
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.	AP9 AP10 AP14 AP24 AP27 AP29 AP30 AP31 AP32 AP33	

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE I: HISTORIA E CONCEPTO	TEMA 1: Historia TEMA 2: Concepto
BLOQUE II: DESENVOLVEMENTO PSICOLÓXICO	TEMA 3: Desenvolvemento psicolóxico de 0 a 2 anos TEMA 4: Desenvolvemento psicolóxico de 2 a 6 años TEMA 5: Desenvolvemento psicolóxico de 6 a 12 años TEMA 6: Desenvolvemento psicolóxico na adolescencia
BLOQUE III: APRENDIZAXE ESCOLAR	TEMA 7: Concepcións sobre o ensino TEMA 8: Concepcións sobre a aprendizaxe TEMA 9: Metodoloxías didácticas TEMA 10: Variables cognitivo-motivacionais e socio-emocionais na aprendizaxe TEMA 11: A avaliación d aprendizaxe. TEMA 12: A comunicación
BLOQUE IV: TRASTORNOS DO DESENVOLVEMENTO E NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	TEMA 13: Por trastornos do comportamento. TEMA 14: Por trastornos da linguaxe TEMA 15: Por trastornos sensoriais e/ou motrices TEMA 16: Por trastornos intelectuais TEMA 17: Autismo.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A4 A10 A24 A27 A29 A30 A31 C1 C3 C4 C7	10	0	10
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A27 A29 A30 A31 C1 C4 C7	10	0	10
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A14 A27 A29 A30 A32 A33 A34 C1 C4 C7	6	28	34

Lecturas	A1 A2 A4 A10 A27 A29 A30 C4 C7	0	2	2
Proba obxectiva	A1 A2 A4 A10 A27 A30 C1 C7	2	40	42
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunas preguntas dirixidas ao estudiantado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Esta modalidade acostuma reservarse para unha lección impartida polo profesor, cun contido que supñon unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información.
Estudo de casos	Presentación e descrición dunha situación específica que expón un problema que ha de ser identificado, recoñecido, comprendido e valorado polo alumno/a, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase #ante un problema concreto que lle describe unha situación real da vida e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular. Os casos tratarán sobre os distintos trastornos que se poden presentar no desenvolvemento e aprendizaxe escolar. Os coñecementos necesarios para levar a cabo axeitadamente os estudos serían impartidos previamente.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Propoñeráse a realización de traballos de grupo, de carácter obrigatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cal o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudo. O resultado dese traballo expónse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.
Lecturas	Constitúen un conxunto de textos e temas que irán xurdindo a medida que se avanza na exposición e desenvolvemento da materia e que o alumnado poderá ler para proceder a unha recensión que lle permita profundar nos contidos de interese relacionados (directa ou transversalmente) coa materia
Proba obxectiva	Proba utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, etc. É de aplicación tanto para a avaliación formativa como sumativa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos Lecturas	Estas metodoloxías requiren de orientación e seguimento por parte do profesor tanto en horas de clase (que se fará nos grupos interactivos) como en horas de tutoría, segundo demándenlo os alumnos e/o crea conveniente o profesor. Todo iso coa finalidade de realizar un seguimento preciso do alumnado e das súas actividades de aprendizaxe. Será virtual e/o presencial, atendendo ás circunstancias e aos recursos tecnolóxicos existentes. A atención personalizada farase, globalmente, mediante tutorías personalizadas directas e virtuais, individuais e grupais..

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A14 A27 A29 A30 A32 A33 A34 C1 C4 C7	Requirirán dunha exposición e defensa oral por parte do grupo encargado de cada tema. A valoración desta exposición rexeráse pola diractrices que elabora o máster para a realización do TFM.	30

Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A27 A29 A30 A31 C1 C4 C7	A realización correcta de cada caso proposto achegará unha puntuación á cualificación final. Cada caso correctamente resolvido puntuará a porcentaxe correspondente do peso total. En caso contrario, non puntuará.	20
Proba obxectiva	A1 A2 A4 A10 A27 A30 C1 C7	Exame sobre os contidos teóricos expostos nas sesións maxistras e sobre o dossier e outros materiais achegados polo profesor. Constará dun mínimo de 40 e un máximo de 160 preguntas, con 4 alternativas das cales só 1 (unha) será correcta. Para a súa corrección aplícase a fórmula de corrección do azar, é dicir, téñense en conta os erros e as omisións que se produzan. Débese obter, como mínimo, unha puntuación de catro sobre dez.	40
Lecturas	A1 A2 A4 A10 A27 A29 A30 C4 C7	Valorarase o nivel de profundización e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.	10

Observacións avaliación

Tanto

a realización da proba obxectiva como os traballos tutelados e a súa correspondente presentación e defensa considéranse obrigatorias para superar a materia. As cualificacións obtidas nestes apartados sumaranse ás obtidas nos restantes (estudos de casos e lecturas). A materia considérase aprobada a partir de cinco (5). Calquera puntuación inferior significa unha cualificación de Suspenso. O non enchemento dun ou ambos os apartados obrigatorios significa a cualificación de Non Presentado.

A cualificación final (tanto na primeira oportunidade, como na segunda oportunidade, así como na oportunidade de convocatoria anticipada) basearase na avaliación destes catro apartados: o exame ou proba obxectiva, os traballos tutelados, o caso Os estudos e as lecturas. O peso da proba obxectiva representa o 40% da cualificación final; o peso do traballo tutelado representa o 30% da cualificación final; o peso dos casos prácticos representa o 20% da cualificación final e o peso das lecturas representa o 10% da cualificación final.

En

principio, a porcentaxe que dispensa a axuda irá en función do tipo de matrícula dos estudantes, seguindo as condicións de matrícula que estableza a UDC.

Como se explicou anteriormente, estes catro apartados deberán ser cumprimentados tanto na primeira oportunidade, como na segunda oportunidade, así como con aviso previo.

NORMAS

ESPECÍFICAS DE AVALIACIÓN PARA: Alumnos con recoñecemento de dispensa académica

Segundo

o establecido na ?NORMA REGULADORA DO RÉXIME DE DEDICACIÓN Ao ESTUDO E DE PERMANENCIA E PROGRESIÓN DOS ESTUDANTES UNIVERSITARIOS DE GRAO E MÁSTER DA UNIVERSIDADE DE a CORUÑA (aprobada polo Consello Social de 04/05/2017):

Deberá

poñelo en coñecemento do profesor na primeira semana de clases, ou, se isto non fose posible, nun prazo non maior a 7 días despois de outorgado o recoñecemento.

Terán

que realizar, de forma individual, todas as actividades/traballos propostos ao longo do curso e entregalos nas datas establecidas polo profesor. Se a entrega non se completa na data indicada, unha cualificación considerárase Non

Presentada, xa que segundo o establecido nas ?NORMAS DE AVALIACIÓN, REVISIÓN E RECLAMACIÓN DAS CUALIFICACIÓNS DE ESTUDOS UNIVERSITARIOS DE GRAO E MÁSTER?,

Artigo 21.2: Considerarase Considerárase "Non presentado" (NP) a aquel estudante que, estando matriculado nunha materia, non participou nas diferentes actividades de avaliación establecidas para o curso académico. A falta de regulación específica para cada título, considerárase que debe ser cualificado como "Non presentado": a) cando non completase o proceso de avaliación continua, nas condicións recollidas na guía docente, ou b) cando non se presentou á proba do oficial de avaliación do período .

A

nota será a media ponderada das notas das actividades e traballos realizados

durante o curso e a nota da proba realizada na data do calendario oficial de exames, cun aprobado (5 sobre 10) en cada parte para poder aprobar a materia.

Se non aprobas algunha das partes, na segunda oportunidade deberás repetir todas as partes non aprobadas (actividades/traballo e/ou proba) na primeira oportunidade. Cando se suspenda unha actividade, a nota segundo o recolleito será a de suspensión, que pode ser a nota da actividade suspendida ou a media ponderada das actividades suspendidas.

Para a avaliación continua das persoas asistentes solicítase o 80% de asistencia ás aulas , pero cando non se cumpra o 80% e non conten con dispénsaa académica , **NON SE PRESENTARÁ** a cualificación e deberán presentarse na próxima oportunidade. .

E tamén a realización fraudulenta de probas ou actividades de avaliación , unha vez acreditada, supoñerá directamente a cualificación de suspensión na convocatoria en que se cometa: o estudante será cualificado con "Suspensión" (nota numérica 0) na correspondente convocatoria da ano académico, xa sexa que a infracción se cometa na primeira oportunidade ou na segunda. Para iso procederá a modificar a súa cualificación na acta da primeira oportunidade, se fose necesario.

Todos os aspectos relacionados con "exención académica", "dedicación ao estudo", "permanencia" e "fraude académica" rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Bautista, R. (1993). Necesidades educativas especiales. Archidona: Aljibe. BERGER, K.S. e THOMPSON, R.A. (1997): Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia. Madrid: Editorial Médica Panamericana. BERK, L.E. (1999): Desarrollo del niño y del adolescente. Madrid: Prentice Hall. Blanco, R. y otros (1992). Alumnos con necesidades educativas especiales y adaptaciones curriculares. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la educación especial Educación Especial. Cadenas, C. (1994). Enseñar y aprender en una escuela para todos. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial Cañadas, L. (1991-1993). Guía para la búsqueda documental: necesidades educativas especiales. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial Castanedo, C. (2001). Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: CCS CORDOBA, A.I; DESCALS, A. E GIL, M.D. (Coords.) (2006): Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar. Madrid: Pirámide CRAIG, G.J. (2001): Desarrollo psicológico. México: Prentice Hall (8ª ed FELMAN, R.S. (2008): Desarrollo en la infancia. México: Prentice Hall (4ª ed García, E. (1988). La integración escolar: aspectos psicosociológicos. Madrid: UNED García Pastor, C. (Coord.) (1992). La investigación sobre la integración: tópicos, aproximaciones y procedimientos. Salamanca: Amarú. Garrido, J. (1990). Programación de actividades para educación especial. Madrid: CEPE. Gisbert Alós et al. (1981). Educación especial. Madrid: Cincel. GONZÁLEZ, E. (Coord.) (2000): Psicología del ciclo vital. Madrid: CCS González, A. y Sabaté, J. (1992). La integración de alumnos con necesidades educativas especiales (Ciclo superior de E.G.B.). Madrid: M.E.C. (Centro Nacional de Recursos de Educación Especial). Hegarty, S. (1988). Aprender juntos: la integración escolar. Madrid: Morata. Lou Royo, M.A. y López Urquizar, N. (1998). Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide. Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J. (Comps.)(1999, edición revisada). Desarrollo psicológico y educación, III. Madrid: Alianza. MIETZEL, G. (2005): Claves de la psicología evolutiva. Infancia y juventud. Barcelona: Herder. MIRAS, F.; SALVADOR, F. e ÁLVAREZ, J. (2001): Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar. Granada: Grupo Editorial Universitario MORALEDA, M. (1992): Psicología del desarrollo. Infancia, adolescencia, madurez y senectud. Barcelona: Boixareu Universitaria Moya, A., Barrero, N., Reyes Rebollo, M. e Ipland, J. (2000). Enfoque multidimensional de las Necesidades Educativas Especiales. Huelva: Hergué. PAPALIA, D.E., WENDKOS, S. e DUSKIN, R. (2005): Desarrollo humano. Madrid: McGraw-Hill (9ªed PERINAT, A. (2002): Psicología del desarrollo. Del nacimiento al final de la adolescencia. Barcelona: UOC RICE, F.P (2000): Desarrollo humano. Estudio del ciclo vital. México: Prentice- Hall. Sánchez Palomino, A. y Torres González, J.A. (1997). Educación especial (I y II). Madrid: Pirámide. TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004): Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide. Toledo, M. (1981). La escuela ordinaria ante el niño con necesidades educativas especiales. Madrid: Santillana. Varios (1992). Alumnos con necesidades educativas especiales y adaptaciones curriculares. Propuesta de Documento Individual de Adaptaciones Curriculares (D.I.A.C.). Madrid: M.E.C. (Dirección General de Renovación Pedagógica y Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial VV.AA. (1994) La educación especial en el marco de la LOGSE: situación actual y perspectivas de futuro. Madrid: Secretaría de Estado de Educación.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Se recomienda los envíos de los trabajos telemáticamente y si no es posible, no utilizar plásticos, elegir la impresión a doble cara, emplear papel reciclado y evitar imprimir borradores. Se debe hacer un uso sostenible de los recursos y la prevención de impactos negativos sobre el medio natural.

Se debe tener en cuenta la importancia de los principios éticos relacionados con los valores de la sostenibilidad en los comportamientos personales y profesionales

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías